

कार्यकारी सारांश पर्यावर्णीय प्रभाव मूल्यांकन

इथेनॉल/ईएनएची उत्पादन क्षमता १०५ किलो लिटर प्रति दिन (धान्यावर आधारित), १० किलो लिटर प्रति दिन (माल्ट), सह वीज निर्मिती प्रकल्प ४ मेगावॉट (कॅप्टिव्ह जनरेशन), ५ टन प्रती दिन कॉर्न ऑइल प्रकल्प आणि ७५ टन प्रती दिन कार्बन डाय ऑक्साईड व डीडीजीएस च्या ८० टन प्रती दिन उप-उत्पादन

प्लॉट क्र. E- 1/5A, 1/5B बारामती औद्योगिक क्षेत्र तांदुळवाडी, ता. बारामती, जि. पुणे, महाराष्ट्र

द्वारा,
कॅपोविटेझ प्रायव्हेट लिमिटेड

अनुक्रमणिका

१.० प्रकल्प थोडक्यात	1
२.० प्रकल्पाचे स्थान.....	1
३.० प्रकल्पाची माहिती थोडक्यात.....	5
४.० प्रक्रियेचे वर्णन.....	7
५.० पर्यावरणाचे वर्णन.....	7
६.० अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम.....	10
७.० पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम	10
८.० अतिरिक्त अभ्यास	11
९. प्रकल्प फायदे.....	11
१०. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना	12
११ पर्यावरण व्यवस्थापन खर्च.....	14
१२ प्रकल्पाचे फायदे.....	14

तक्ता

तक्ता १: प्रस्तावित प्रकल्प स्थळ आणि १०किमी त्रिज्येच्या परिसरातील पर्यावरणीय मांडणी	1
तक्ता २: एकात्मिक प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये.....	5
तक्ता ३: आधारभूत देखरेख मापदंड आणि वारंवारता	8
तक्ता ४: अपेक्षित परिणाम	10
तक्ता ५: पर्यावरण निरीक्षण वेळापत्रक	10
तक्ता ६: विविध पर्यावरणीय गुणांसाठी ईएमपी.....	12

आकृती

आकृती १: एमआरएसएसी नकाशावर प्रस्तावित प्रकल्पाचे स्थळ दर्शविणारा नकाशा.....	2
आकृती २: सीमा निर्देशांकासह प्रकल्प स्थळाची गूगल प्रतिमा.....	3
आकृती ३: कारखाना मांडणी.....	4
आकृती ४: डिस्टिलरीसाठी फ्लोचार्ट तयार करण्याची प्रक्रिया.....	7

कार्यकारी सारांश

१.० प्रकल्प थोडक्यात

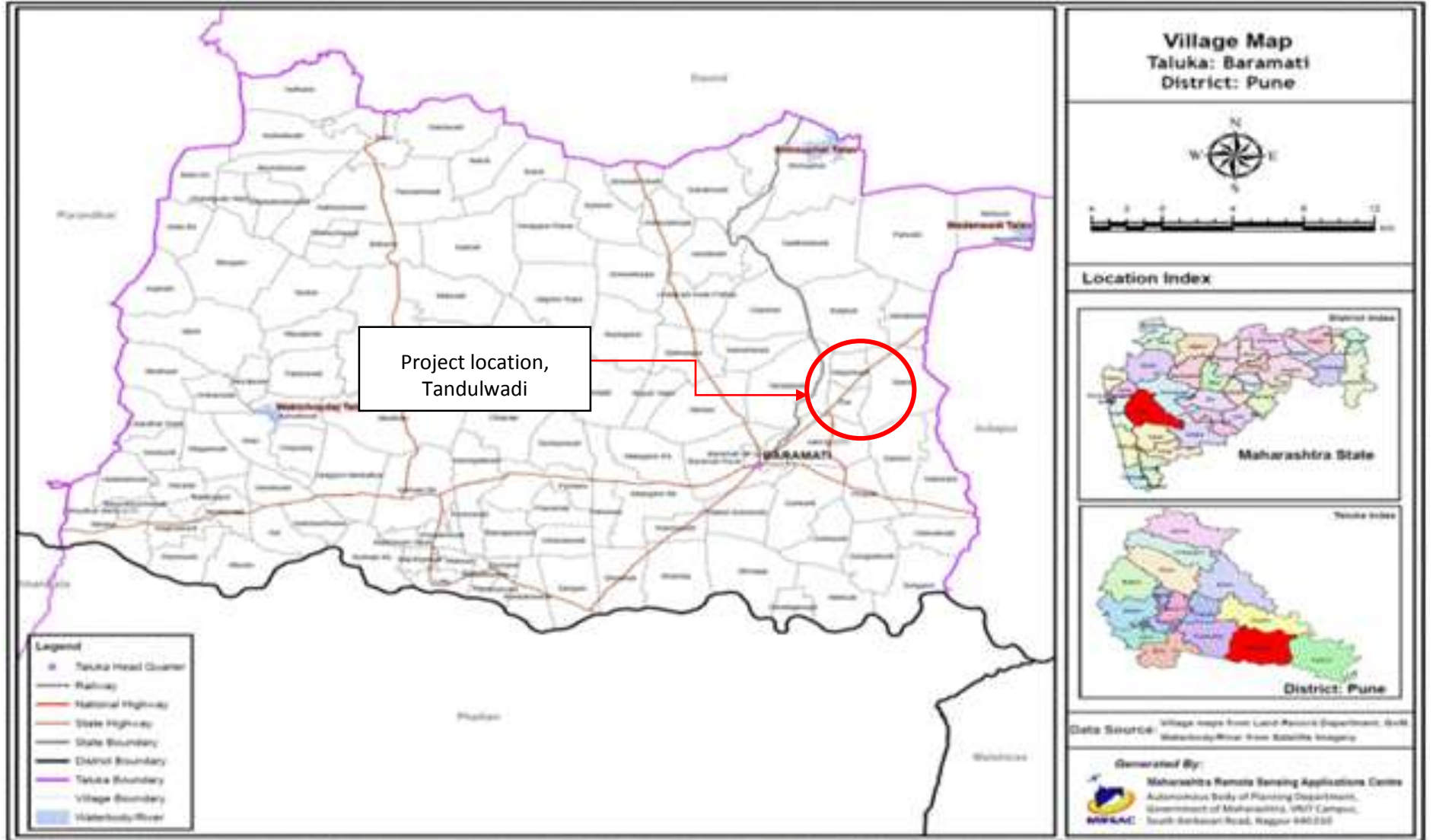
कॅपोविटेझ प्रायव्हेट लिमिटेड (सीपी एल) यांनी १०५ किलो लिटर प्रति दिन (धान्य आधारित), १० किलो लिटर प्रति दिन (माल्ट), ४ मेगावॅटचा सह वीज निर्मिती प्रकल्प, ५ टन प्रती दिन कॉर्न ऑइल आणि ७५ टन प्रती दिन कार्बोन डाय ऑक्साईड व डीडीजीएसच्या ८० टन प्रती दिन उप-उत्पादन करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

२.० प्रकल्पाचे स्थान

हा प्रकल्प प्लॉट क्र. E- 1/5A, 1/5B बारामती औद्योगिक क्षेत्र तांदुळवाडी, ता. बारामती, जि. पुणे, महाराष्ट्र येथे प्रस्तावित आहे. प्रस्तावित प्रकल्पासाठी लागणारी जमीन कारखान्याच्या ताब्यात आहे. प्रकल्प स्थळाचे भौगोलिक स्थान १८°११'४६.९५ "उ आणि ७४°३६'३०.६८" पू आहे. प्रकल्प स्थळाच्या १० किमी अभ्यास क्षेत्रात इको-सेन्सेटिव्ह झोन, बायोस्फीअर रिझर्व्ह, राष्ट्रीय उद्याने आणि वन्यजीव अभयारण्ये नाहीत. प्रकल्प स्थळाची पर्यावरण मांडणी खालीलप्रमाणे आहे.

तक्ता १: प्रस्तावित प्रकल्प स्थळ आणि १०किमी त्रिज्येच्या परिसरातील पर्यावरणीय मांडणी

क्र.	तपशील	तपशील
१.	लोकवस्ती	गणेश नगर: उत्तर - पूर्व च्या दिशेने १.१८ किमी वंजारवाडी: पूर्व- उत्तर - पूर्व च्या दिशेने १.५ किमी तांदुळवाडी: दक्षि-पश्चिम च्या दिशेने १.५८ किमी घाडगेवस्ती: दक्षिणच्या दिशेने १.२६ किमी
२.	जवळचे रेल्वे जंक्शन	तांदुळवाडी: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने १.९ किमी बारामती: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने १०.७ किमी
३.	जवळचा रेल्वेमार्ग	०.४ किमी पश्चिमेकडे
४.	जवळचे विमानतळ	बारामती विमानतळ: उत्तर - पश्चिम च्या दिशेने ३.७२ किमी
५.	जवळचे आयएमडी स्टेशन	बारामती: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने ५.९ किमी
६.	जवळील जलाशय	गणेश नगर जवळील जलाशय: पूर्वेकडे ०.२ किमी कऱ्हा नदी: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने ५.९ किमी नीरा डावा कालवा: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने ५.३९ किमी
७.	जवळचा रस्ता	एमआयडीसी रस्ता - पूर्वेकडे ०.०३ किमी
८.	जवळचा महामार्ग	राज्य महामार्ग ६८ (बारामती-भिगवण रोड): पूर्वेकडे १ किमी
९.	पर्यावरणीय संवेदनशील क्षेत्र / रिझर्व्ह बायोस्फीअर ५ किमी / रिझर्व्ह फॉरेस्ट	काहीही नाही चिंकारा वन उद्यान: दक्षिण - पश्चिम च्या दिशेने ०.५ किमी

आकृती १: एमआरएसएसी नकाशावर प्रस्तावित प्रकल्पाचे स्थळ दर्शविणारा नकाशा

आकृती २: सीमा निर्देशांकासह प्रकल्प स्थळाची गूगल प्रतिमा

आकृती ३: कारखाना मांडणी

३.० प्रकल्पाची माहिती थोडक्यात

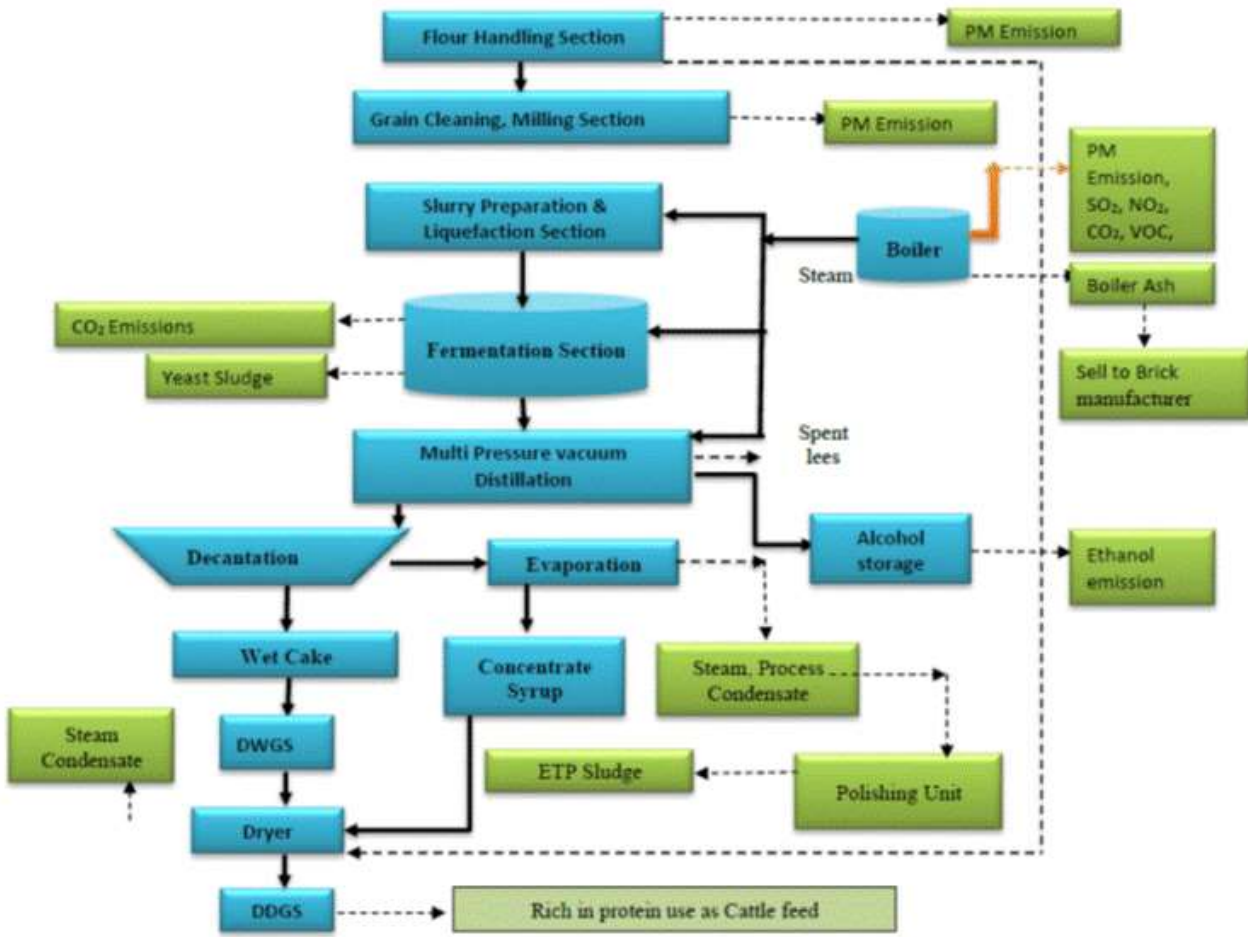
तक्ता २: एकात्मिक प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये

तपशील	तपशील
प्रकल्प	इथेनॉल/ईएनएची उत्पादन क्षमता १०५ किलो लिटर प्रति दिन (धान्यावर आधारित), १० किलो लिटर प्रति दिन (माल्ट), सह वीज निर्मिती प्रकल्प ४ मेगावॉट (कॅप्टिव्ह जनरेशन), ५ टन प्रती दिन कॉर्न ऑइल प्लांट आणि ७५ टन प्रती दिन कार्बन डाय ऑक्साईड व डीडीजीएसच्या ८० टन प्रती दिन उप-उत्पादन
स्थान	प्लॉट क्र. ई- १/५ए, १/५बी बारामती औद्योगिक क्षेत्र तांदुळवाडी, ता. बारामती, जि. पुणे, महाराष्ट्र.
स्क्रीनिंग श्रेणी (अधिसूचना २००६ व त्यातील सुधारनानुसार)	५ (जी) – "डिस्टिलरीज" श्रेणी: "बी" (नॉन-मोलासीस डिस्टिलरीज <२०० केएलडी)
प्रकल्पाच्या जागेचा जमीन प्रकार	प्रस्तावित प्रकल्प स्थळच औद्योगिक क्षेत्रात येते
उत्पादन	आरएस/एए / ईएनए /इथेनॉल क्षमता: १०५ किलो लिटर प्रति दिन माल्ट: १० किलो लिटर प्रति दिन सहवीज निर्मिती प्रकल्प: ४ मेगावॉट कॉर्न ऑइल प्लांट: ५ टन प्रती दिन
उप-उत्पादन	सीओ _२ : ७५ टन प्रती दिन (औद्योगिक पेय ग्रेड/ कोरड्या बर्फासाठी) डीडीजीएस: ८० टन प्रती दिन
मूलभूत कच्चा माल	तांदूळ: २३८.१० टन प्रती दिन मका: २५० टन प्रती दिन
ऑपरेशनचे दिवस	३३० दिवस
एकूण प्लॉट क्षेत्र	७.९४ हेक्टर.
हिरवा पट्टा	२.६२ हेक्टर. (एकूण भूखंड क्षेत्राच्या ३३%)
पाण्याची गरज	एकूण पाण्याची गरज: ७८८ घन मी. प्रति दिन औद्योगिक: ७८३ घन मी. प्रति दिन घरगुती: ५ घन मी. प्रति दिन
पाण्याचा स्रोत	एमआयडीसी, बारामती (परवानगी प्राप्त झालेली आहे)
बॉयलर	४० मेगावाट टीजी सह ४० टन प्रती तास
चिमणी	चिमणीची उंची: (इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रीसीपीटेटरसह) ४० मी
वाफेची गरज	३५.० टीपीएच
डीजी सेट	५०० केव्हीए*२

बॉयलरसाठी इंधन	भुस्सा आणि कृषी कचरा: ३३७ टीपीडी किंवा कोळसा: १६० टीपीडी (पावसाळ्यात कृषी कचऱ्याची कमतरता आणि ओलावा समस्या असल्यास पर्यायी इंधन)
वीज आवश्यकता	बांधकाम टप्पा: ३०० ते ५०० केडब्लू (स्रोत: राज्य विद्युत मंडळ) परिचलन टप्पा: ३ मेगावॉट (स्वतःचा सहवीज निर्मिती प्रकल्प)
कुशल आणि अकुशल कामगार	बांधकाम टप्पा: १०० परिचलन टप्पा: ७७ (कुशल आणि अकुशल)
प्रकल्पाची एकूण किंमत	१२३.२१ कोटी
ईएमपी भांडवली खर्च	३.७८ कोटी
सीईआर खर्च	१.८४ कोटी (ग्रीनफिल्ड प्रकल्प: एकूण प्रकल्प खर्चाच्या १.५%)
एकूण सांडपाणी निर्मिती	एकूण सांडपाणी निर्मिती: १६०८ घन मी प्रति दिवस स्पेंट वॉश: ६७५ घन मी प्रति दिवस (एमईई त्यानंतर ड्रायर) एकूण सांडपाणी: ७०० घन मी प्रति दिवस (सीपीयु) घरगुती: ४ घन मी प्रति दिवस (सेप्टिक टाकी)
सीपीयू क्षमता	७०० घन मी प्रति दिवस
घन आणि घातक कचरा निर्मिती	वापरलेले अवशीस्त तेल (५.२): ०.०५ किलो लिटर प्रति महिना (वंगण म्हणून पुन्हा वापरलेले) कोळशाची राख: ५६ टन प्रती दिन (निर्माण झालेली राख वीट उत्पादकांना विकली जाईल) कृषी आधारित राख: १० टन प्रती दिन (खत म्हणून वापरले जाईल)

४.० प्रक्रियेचे वर्णन

आकृती ४: डिस्टिलरीसाठी फ्लोचार्ट तयार करण्याची प्रक्रिया

५.० पर्यावरणाचे वर्णन

तक्ता ३: आधारभूत देखरेख मापदंड आणि वारंवारता

घटक	मापदंड	वारंवारता	निरीक्षण
हवेची गुणवत्ता	१६ नोव्हेंबर २००९ च्या NAAQS नुसार: सुक्ष्म धूलीकण _{२.५} , सुक्ष्म धूलीकण _{१०} , एसओ _२ , एनओ _{एक}	११ स्थाने - जवळपास प्रभाव झोन २४ तास नमुने ३ महिन्यांसाठी आठवड्यातून दोनदा	सर्व मापदंड NAAQS मानकांमध्ये आहेत.
हवामानशास्त्र	वाऱ्याचा वेग, वाऱ्याची दिशा, तापमान, सापेक्ष आर्द्रता आणि पाऊस	मायक्रोप्रोसेसर आधारित हवामान देखरेख स्टेशन - अभ्यासाच्या कालावधीसाठी सतत तासिका रेकॉर्डिंग. IMD - नांदेड येथून सरासरी वार्षिक हवामानशास्त्र डेटा सारखा दुय्यम डेटा गोळा केला गेला.	मासिक एकूण वार्षिक सरासरी पाऊस ५३१ मिमी (आईएमडी बारामती १९८१ - २०१०) सर्वाधिक नोंदलेले तापमान: ४२°C सर्वात कमी नोंदलेले तापमान: ८.९°C
ध्वनीची पातळी	आवाजाची पातळी: डीबी (ए)	१ स्थान - प्रकल्प साइट ८ ठिकाणे - जवळचे गाव (प्रभाव क्षेत्र)	दिवसाच्या वेळी जास्तीत जास्त आवाजाची पातळी ७१.२ डीबी (ए) आणि रात्रीच्या वेळी ६६.३ डीबी (ए) होती जी प्रकल्पाच्या ठिकाणी पाहिली गेली. प्रकल्पाचे स्थळ हे औद्योगिक क्षेत्रात असल्यामुळे ध्वनीची पातळी जास्ती आढळून आली आहे. दिवसाच्या वेळी किमान आवाजाची पातळी विद्या नगरीत ४८.६ डीबी (ए) होती आणि रात्रीच्या वेळी किमान आवाज पातळी ४१.१ डीबी (ए) बायजी नगर येथे होती, कारण हे दोन्ही ग्रामीण निवासी क्षेत्र आहेत.
पाण्याची गुणवत्ता	भौतिक, रासायनिक आणि जैविक मापदंड	९ ठिकाणे - भूजल ४ ठिकाणे - पृष्ठभाग पाणी	भूजल: एकूण ५ गावां मध्ये पाण्यात विरघळणारे घन पदार्थचे प्रमाण सर्वात जास्त आढळले. बारामती मधील घेतलेल्या पाण्यात विरघळणारे घन पदार्थचे प्रमाण व पाण्याची कठिणता सर्वात जास्त म्हणजे ७१५ एमजी/ली. आणि ३२९.२६ एमजी/ली. आढळली.

			भूतलावरील पाणी: नीरा दावा कालवा व बारामती विमानतळा जवळील जलाशय अ वर्गीकरण तर गणेश नगर मधील ओढ आणि कऱ्हा नदी ब वर्गीकरणच्या अंतर्गत येतात.
माती गुणवत्ता	BIS मानकांनुसार	८ ठिकाणे - जवळपासची गावे अभ्यासाच्या काळात एकदा	अभ्यासा दरम्यान असे लक्षात आले कि परिसरातील मातीची गुणवत्ता मध्यम प्रतीची आहे.
जैविक पर्यावरण	वनस्पती आणि प्राणी पर्यावरण	एकदा अभ्यास कालावधीत. १० किमी त्रिजेच्या अभ्यास क्षेत्रात	लिंब, बाभूळ, तरवड, बोर, साग इ. मोर, टिटवी, बगळा, पोपट इ.
सामाजिक – परिस्थिती	लोकसंख्या, लिंग गुणोत्तर, उत्पन्न, शिक्षण, राहण्याच्या सुविधा इ.	एकदा अभ्यास कालावधीत. २०११ च्या जनगणने नुसार	स्वच्छतेच्या सुविधा असमाधानकारक आहेत, जवळजवळ सर्व खेडे आणि शहरात वीज पुरवठा सुविधा उपलब्ध आहे, पिण्याच्या पाण्याचे स्रोत मुख्यतः नळ पाणी योजना आहे, प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या दृष्टीने वैद्यकीय सुविधा आणि ग्रामीण भागातील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे चांगली आहेत.

६.० अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम

प्रस्तावित प्रकल्पाच्या कार्यामुळे अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम खालील तक्ता ४ मध्ये दिले आहेत

तक्ता ४: अपेक्षित परिणाम

पर्यावरणीय पैलू	अपेक्षित परिणाम
वायू पर्यावरण	वनस्पती सृष्टी व प्राणी सृष्टी यांवर प्रभाव, मातीवर प्रभाव, सभोवतालच्या जनजीवनावर प्रभाव.
जल पर्यावरण	औद्योगिक आणि घरगुती सांडपाणी निर्मिती.
माती गुणवत्ता	घातक/ घनकचऱ्याची अयोग्य विल्हेवाट लावल्यामुळे जमिनीवर होणारे परिणाम.
जैविक पर्यावरण	कारखान्यातून कोणताही प्रकारचे सांडपाणी, व इतर प्रदूषित पाणी बाहेर सोडले जाणार नाही. हरित पट्टा विकसित करण्यात येईल
सामाजिक पर्यावरण	पायाभूत सुविधा विकास संदर्भात शैक्षणिक पातळी, आरोग्य सुविधा इ .क्षेत्राचा विकास होईल
आर्थिक पर्यावरण	प्रदेशाच्या अर्थव्यवस्थेवर सकारात्मक परिणाम होणार आहे, कारण मोठ्या प्रमाणात धान्य, तांदळाची कुशी इत्यादी खरेदी केल्यामुळे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला मोठी चालना मिळेल.
ध्वनी पर्यावरण	प्रकल्प क्षेत्रात ध्वनीच्या पातळीत किरकोळ वाढ.

७.० पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम

तक्ता ५: पर्यावरण निरीक्षण वेळापत्रक

पर्यावरण पैलू	घटक	वारंवारता	पद्धती
पिण्याचे पाणी	पिझोमेट्रिक वेल पाणी परीक्षण व कारखान्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेचे परीक्षण.	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	आय. एस. १०५००:२०१२
औद्योगिक वापराचे पाणी	पाण्याचे सर्वसामान्य मानके	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
औद्योगिक सांडपाणी	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशानुसार	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
हवा	अतिरिक्त मापदंड, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ नुसार	कारखाना व परिसरातील दोन-तीन ठिकाणी हवेचे परीक्षण करावे	आ एस : ५१८२
कामाची जागा देखरेख	ध्वनी, तापमान पातळी	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	-

पर्यावरण पैलू	घटक	वारंवारता	पद्धती
चिमणी परीक्षण	अतिरिक्त मापदंड, व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि निवडणूक आयोगाने आदेशावरून	मासिक देखरेख ऑनलाइन स्टॅक मॉनिटरिंग सिस्टिम बसवावी.	आ एस: ५१८२.
ध्वनी परीक्षण	ध्वनी पातळी (डेसिबल)	५ ठिकाणी मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मासिक
आरोग्य तपासणी	कारखाना कायदा व इतर व वैद्यकीय तरतुदी (रोजगारा पूर्वी व नंतर).	प्रकल्प कार्य काळात वार्षिक.	--
आणीबाणी अग्निशमन सारखी तयारी	आग आणि स्फोटांच्या धोक्यांची काळजी घेण्यासाठी अग्निसुरक्षा आणि सुरक्षा उपाय, त्यांचे मूल्यांकन आणि त्यांच्या प्रतिबंधासाठी पावले.	ऑपरेशन टप्प्यात मासिक	मॉक ड्रिल रेकॉर्ड, साइटवर आपत्कालीन योजना, निर्वासन योजना.

८.० अतिरिक्त अभ्यास

खालील अतिरिक्त अभ्यास एमओईएफसीसी, नवी दिल्ली यांनी जारी केलेल्या संदर्भ अटींच्या संदर्भात केले जाणार आहेत.

- जनसुनावणी
- व्यावसायिक जोखमीचे मूल्यमापन

९. प्रकल्प फायदे

- स्पेंट वॉशमध्ये असलेले पोषक द्रव्ये डीडीजीएस मध्ये रूपांतरित केली जातील व त्याचा वापर गुरांचे खाद्य/ कुक्कुट पालनामध्ये खाद्य म्हणून केला जाईल.
- मोठ्या प्रमाणात धान्य, तांदळाची भुस्सा इत्यादी खरेदी केल्यामुळे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळेल.
- प्रस्तावित प्रकल्प हा प्रदूषणमुक्त असेल कारण तेथे कोणत्याही प्रकारचे प्रदूषित स्रोत बाहेर सोडले जाणार नाही. त्यामुळे हा पर्यावरणपूरक प्रकल्प आहे.
- डिस्टिलरीचे उद्दीष्ट स्टीम वापर आणि वीज वापराच्या बाबतीत युनिटची तांत्रिक कार्यक्षमता सुधारणे आहे
- एकूण १८४ लाख कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारीसाठी समर्पित केले जातील

१०. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

आजूबाजूच्या पर्यावरणावर प्रकल्पाचा प्रभाव कमी करण्यासाठी कारखान्याद्वारे खालील शमन उपायांचा अवलंब केला जाईल.

तक्ता ६: विविध पर्यावरणीय गुणांसाठी ईएमपी

पर्यावरणीय गुणधर्म	शमन उपाय
हवा गुणवत्ता व्यवस्थापन	प्रक्रिया उत्सर्जन वीओसी उत्सर्जनाची शक्यता टाळण्यासाठी संपूर्ण प्रक्रिया बंद स्थितीत केली जाईल. इतर उत्सर्जन - डी.जी. सेट ही स्टँडबाय व्यवस्था असेल आणि केवळ वीज अपयशाच्या वेळी वापरली जाईल. - इलेक्ट्रोस्टॅटिक प्रीसीपीटेटरसह बॉयलर स्टॅकला ४० मीटरची पुरेशी स्टॅक उंची प्रदान केली जाते - मुख्य कच्चा माल आणि उत्पादन आणले जाईल आणि रस्त्याने झाकलेल्या बंदरात पाठवले जाईल. - वाहनांच्या रस्त्यांवरील धूळ दडपशाही नियमित अंतराने केली जाईल.
पाणी सांडपाणी आणि व्यवस्थापन	- प्रस्तावित डिस्टिलरी "झिरो लिक्विड डिस्चार्ज" तंत्रज्ञानावर आधारित असेल. - प्रस्तावित डिस्टिलरी: रॉ स्टिलेज/ स्पेंट वॉश ६७५ टीपीडी, विविध युनिट्समधून एकूण सांडपाणी निर्मिती ७१४ सीएमडी असेल त्यापैकी धान्यावर आधारित डिस्टिलरी ७०० सीएमडी, माल्ट आणि सीओ २ प्लांट १० सीएमडी असेल आणि घरगुती क्रिया ४ सीएमडी असेल. - रॉ स्पेंट वॉश डिकेंटरला पाठवला जाईल आणि त्यानंतर एमईई आणि ड्रायर नंतर डीडीजीएस तयार केला जाईल. - स्पेंट लीस, ब्लो डाउन आणि कंडेन्सेट ७०० सीएमडी क्षमतेच्या सीपीयूमध्ये प्रक्रिया केली जाईल आणि प्रक्रिया केलेल्या पाण्याचा पुनर्वापर केला जाईल. प्रक्रिया केलेल्या पाण्याचा पुनर्वापर/ग्रीनबेल्ट विकास आणि सिंचन मध्ये केली जाईल - घरगुती सांडपाणी अंशतः विद्यमान ईटीपीमध्ये आणि अंशतः सेप्टिक टाकीद्वारे सोक पिटसह प्रक्रिया केली जाईल. - पावसाळी हंगामात वादळी पाण्याचे योग्य निचरा पुरवले जाईल जेणेकरून वादळाचे पाणी सांडपाण्यात मिसळू नये. - पाणलोट क्षेत्रातून पावसाचे पाणी साठवले जाईल

आवाज व्यवस्थापन	● ध्वनी प्रदूषण कमी करण्यासाठी सर्व उपयुक्ततांसाठी बंद खोली प्रदान केली जाईल. ● डी.जी सेटला ध्वनिक संलग्नक प्रदान केले जाईल. ● वाहतुकीचा मुक्त प्रवाह राखला जाईल. प्लांटची उपकरणे चालवताना इअरमफचा वापर केला जाईल. ● ध्वनी पातळी कमी करण्यासाठी मशीनची योग्य देखभाल, तेल लावणे आणि ग्रीसिंग करणे आवश्यक आहे. ● आवाजाची पातळी कमी करण्यासाठी वनस्पतीच्या परिघाभोवती ग्रीनबेल्ट विकसित केले जाईल.
दुर्गंधी व्यवस्थापन	● उत्तम कार्य पद्धती व्यवस्थापन करून दुर्गंध नियंत्रीत केला जाईल. ● क्विण्वना दरम्यान तापमान नियंत्रीत करून यीस्ट चे निष्कार्य कींवा मृत होणे टाळले जाईल. ● कुजवणाऱ्या सुक्ष्मजीवांची गटारांमध्ये होणारी वाढ वेळोवेळी नियंत्रण केली जाईल व त्यासाठी जैविक रासायनांचा वापर केला जाईल.
घन आणि घातक कचरा व्यवस्थापन	● अवशिष्ट तेल फार कमी प्रमाणात असेल. अवशिष्ट तेल इंधन म्हणून बॉयलर मध्ये वापरला जाईल. ● सी. पी. यू मधून निघणारा गाळ तसेच घनकचरा घातक नसल्याने खत म्हणून उपयोगात येईल. ● बॉयलर कृषी राख खत म्हणून वापरली जाईल. ● बॉयलर कोळशाची राख वीट उत्पादकांना विकली जाईल
वाहतूक व्यवस्थापन	● धुळी कणांचे उतसर्जन कमी करण्यासाठी वाहतूक उपकरणांना आच्छादन केले जाईल. ● चांगली वाहतूक व्यवस्थापन प्रणाली विकसित आणि तिची अंमलबजावणी केली जाईल
हरित पट्टा विकास / वृक्षारोपण	● केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (सीपीसीबी) निर्धारित केलेल्या नियमानुसार वृक्षारोपण केले जाईल.
कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी	● येत्या ३ वर्षांमध्ये सीईआर उपक्रमांसाठी १८४ लाखांची रक्कम वाटप केली जाईल जी पुढील ३ वर्षांसाठी समाजातील दुर्बल घटकांच्या गरजेच्या आधारावर वापरली जाईल.
व्यावसायिक आरोग्य व सुरक्षा	● कारखाना प्लेसमेंटपूर्वी आपल्या कामगारांच्या आरोग्यावर लक्ष ठेवेल आणि रोजगारादरम्यान वेळोवेळी तपासणी करेल

	● विविध क्रियाकलापांचे आरोग्य परिणाम आणि आरोग्य धोक्यात आल्यास आरोग्य तज्ञांशी नोंद केली जाईल आणि चर्चा केली जाईल आणि सुधारणा आणि प्रतिबंधात्मक कृती उद्योगाने केल्या पाहिजेत ● कामगारांना सर्व सुरक्षा उपकरणे पुरवली जातील आणि ईएमसीने त्यांचा योग्य वापर केला जाईल याची काळजी घेतली जाईल. सर्व सुरक्षा निकषांचे पालन केले जाईल

११ पर्यावरण व्यवस्थापन खर्च

अ.क्र	सविस्तर	भांडवली किंमत (लाख रुपये)	आवर्ती खर्च (लाख रुपये)
	बांधकाम टप्प्यात		
१	पर्यावरण निरीक्षण आणि व्यवस्थापन	—	१.५
२	साइटची तयारी		२
३	ध्वनी आणि घन कचरा व्यवस्थापन		१.५
४	प्रदूषित पाण्याचे व्यवस्थापन	—	२.५
	व्यावसायिक आरोग्य	—	२.५
	हरित पट्ट्याच्या विकास	—	५
	एकूण		१५
	परिचालन टप्प्यात		
१	वायू आणि ध्वनी प्रदूषण	१७०.००	५
२	सीपीयू	१५०.००	२
३	पर्यावरण निरीक्षण आणि व्यवस्थापन		३.०
४	व्यावसायिक आरोग्य	५	५
५	हरित पट्ट्याच्या विकास	२५	५
६	घन कचरा व्यवस्थापन	२.५	२
७	पावसाच्या पाण्याचे व्यवस्थापन	२५	५
	एकूण	३७७.५	२७

१२ प्रकल्पाचे फायदे

- नियोजित आसवनीच्या मुळे कारखान्यास आर्थिक स्थिरता मिळेल व त्याचे प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष फायदे परिसरातील लोकांना होतील.
- ऊर्जेच्या संवर्धन आणि परिचालन मूल्यात झालेली घट त्यामुळे ऑपरेशनचा नफा वाढतो.
- कारखान्यामुळे परिसरातील लोकांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.

- व्यापारी क्षेत्रात वाढ होऊन त्यास संलग्न व्यवसायांमध्ये वाढ होईल.
- कारखान्यामुळे कोणत्याही प्रकारचे पर्यावरणाचे प्रदूषण होणार नाही, याची काळजी कारखान्याचे व्यवस्थापन घेईल.
- कारखान्यामुळे कोणत्याही प्रकारची वनस्पती व प्राणी यांची हानी अपेक्षित नाही
- नियोजित कारखानासाठी अत्याधुनिक प्रदूषण नियंत्रण उपकरणांचा वापर करण्याचे योजिले आहे.
- विद्यमान व नियोजित कारखान्याच्या विस्तार पर्यावरण पूरक होईल यासाठी सर्वोत्तम प्रयत्न केले जातील.
- पर्यावरणाचे धोके टाळण्यासाठी वैयक्तिक संरक्षक उपकरणे, सुरक्षेची खबरदारी, आणीबाणी योजना आणि आपत्ती व्यवस्थापन योजना केली जाईल.